

**БАГАХАНГАЙ ДҮҮРГИЙН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН
ДАРГЫН ТУШААЛ**

2024 оны 02 сарын 08 өдөр

Дугаар 404

Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Монгол Улсын Эрүүл Мэндийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.1 дэх заалт, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйл, Байгууллагын дотоод журмын 3 дугаар бүлгийн 3.7.4 дэх заалтын хэрэгжилтийг ханган ТУШААХ нь:

1. Байгууллагын “Дарамт, хүчирхийлэл, бэлгийн дарамтаас урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсоох, гарсан гомдлыг шийдвэрлэх журам”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. Хөдөлмөрийн тухай хууль, байгууллагын дотоод журмын хэрэгжилттэй уялдуулан, ажилчдыг аюулгүй орчинд ажиллах нөхцлийг бүрдүүлэхээр батлагдсан журмыг ажилчдад танилцуулж, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч, хэрэгжилтийг ханган ажиллахыг Хүний нөөц, дотоод хяналтын ажилтан (Г.Гантуяа)-д үүрэг болгосугай.

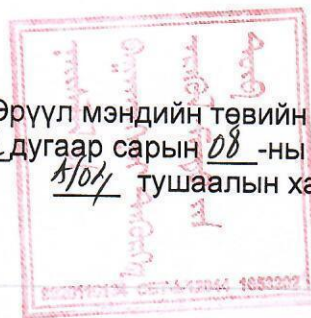
3. 2024 оны 02 дүгээр сарын 08-ны өдрөөс хэрэгжүүлж ажиллахыг ажилчдад үүрэг болгосугай.

ДАРГА

Х.ГАНБАТ

Багахангай Эрүүл мэндийн төвийн даргын
2024 оны 02 дугаар сарын 08 -ны өдрийн
1/04 тушаалын хавсралт

**ДАРАМТ, ХҮЧИРХИЙЛЭЛ, БЭЛГИЙН ДАРАМТААС УРЬДЧИЛАН
СЭРГИЙЛЭХ, ТАСЛАН ЗОГСООХ, ГАРСАН ГОМДЛЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ ЖУРАМ**

Бүртгэлийн дугаар - ...	Мөрдөж эхлэх огноо 2024.../02.../08	Хувилбарын дугаар -	Хуудасны тоо 8
----------------------------	--	------------------------	-------------------

**ДАРАМТ, ХҮЧИРХИЙЛЭЛ, БЭЛГИЙН ДАРАМТААС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ,
ТАСЛАН ЗОГСООХ, ГАРСАН ГОМДЛЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ ЖУРАМ**

Баримтын төрөл:	Журам
Нууцын зэрэглэлтэй эсэх:	Дотоод хэрэгцээнд
Зохицуулах үйл ажиллагаа:	Дотоод үйл ажиллагаа
Хариуцах газар, хэлтэс, алба/ ажилтан:	Хүний нөөц, дотоод хяналтын ажилтан
Тус хувь хүртэх газар, хэлтэс, алба / танилцах ажилтан:	Бүх газар, хэлтэс, алба/ Бүх ажилтнууд

АГУУЛГА

НЭГ. НИЙТЛЭН ҮНДЭСЛЭЛ
ХОЁР. АЖЛЫН БАЙРНЫ ДАРАМТ, ТҮҮНИЙ ОЙЛГОЛТ
ГУРАВ. АЖИЛ ОЛГОГЧ, АЖИЛТНЫ ЭРХ ҮҮРЭГ
ДӨРӨВ. ГОМДОЛ МЭДЭЭЛЭЛ, ХЯНАН ШАЛГАХ АЖИЛЛАГАА
ТАВ. ХАРИУЦЛАГА

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1 Энэхүү “ДАРАМТ, ХҮЧИРХИЙЛЭЛ, БЭЛГИЙН ДАРАМТААС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ, ТАСЛАН ЗОГСООХ, ГАРСАН ГОМДЛЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ ЖУРАМ” -ын зорилго нь:
- Хөдөлмөрийн харилцаанд оролцогч талуудын ажлын байрны бэлгийн дарамтын талаарх эрх үүргийг тодорхойлж, ажлын байрны бэлгийн дарамтаас урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах, ажлын байрны дарамтаас ангид байх орчныг бүрдүүлэх, гомдол мэдээллийг хянан шийдвэрлэхтэй холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2 Журмыг байгууллагын нийт ажилтан дагаж мөрдөх үүрэгтэй бөгөөд түүний биелэлтэд хөдөлмөрийн харилцаанд оролцогч талууд хяналт тавина.

ХОЁР. АЖЛЫН БАЙРНЫ ДАРАМТ, ТҮҮНИЙ ОЙЛГОЛТ

- 2.1 Ажлын байрны бэлгийн дарамт гэдэгт үгээр болон үйлдлээр илэрхийлэх дараах үйлдлүүдийг ойлгоно. Үүнд:
- 2.1.1 Хүсээгүй байхад биед хүрэх , илэх, барих
 - 2.1.2 Зөвшөөрөлгүй үнсэх
 - 2.1.3 Хүйсээр ялгаварлах, хавчих
 - 2.1.4 Бэлгийн сэдэлтэй яриа гаргах, үүсгэх
 - 2.1.5 Бэлгийн шинжтэй зурагт хуудас, фото зураг, бичлэг үзүүлэх
 - 2.1.6 Хамтран ажиллагчаас бэлгийн хандлагын талаар асуух
 - 2.1.7 Ажлын бус цагаар албан үүрэгтэй холбоогүй асуудлаар хамт ажиллагч руу бэлгийн сэдэлтэй яриа, и-мэйл, мессеж илгээх,
 - 2.1.8 Ажлын нөхцөл байдлыг сайжруулах болзол тавьж, хүчээр болзохыг тулган шаардах
 - 2.1.9 Ажил дээрээ бэлгийн сүрдүүлэг, тулгалтанд оруула
 - 2.1.10 Шаардлагагүй нөхцөлд илүү цагаар ажиллуулах, ажлын бус цагаар ажиллуулах, ажил тарсны дараа авч үлдэх
 - 2.1.11 Илт өдсөн, сонжсон харц шидэх, шалиг үг ярих, доромжло
 - 2.1.12 Ёс бус байдлыг харуулсан зураг, проно зурагт хуудас зэргийг үзүүлэх, явуула
 - 2.1.13 Захиа зурвас явуулж бичгээр албада
 - 2.1.14 Гар хуруу, хөл гуя, уруул нүд харцаараа бэлгийн харьцаанд өдөх, дохио зангаараа албадах

ГУРАВ. АЖИЛ ОЛГОГЧ, АЖИЛТНЫ ЭРХ ҮҮРЭГ

- 3.1 Ажил олгогчийн эрх, үүрэг
- 3.1.1 Ажлын байрны бэлгийн дарамтын талаарх гомдол мэдээлэл хүлээн авах,
 - 3.1.2 Ажлын байрны бэлгийн дарамтын тухай мэдээлэл, зөвлөмжүүдээр ажилтнуудыг хангах,
 - 3.1.3 Ажилтнаас ажлын байрны бэдгийн дарамтнаас урьдчилан сэргийлэхэд чиглэсэн сургалт, давтан сургалтыг зохион байгуулах,
 - 3.1.4 Ажилтнаас ажлын байрны бэдгийн дарамтнаас урьдчилан сэргийлэхэд чиглэсэн сургалт явуулахад шаардлагдах зардлыг төсөвлөх, үр дүнг ажилтанд тайлагнах,

- 3.1.5 Ажлын байранд үйлдэгдэх эсэхэд эрсдлийн үнэлгээ хийх, үнэлгээнд үндэслэн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх орчин бүрдүүлэх,
- 3.1.6 Ажлын байрны гомдол мэдээллийг шийдвэрлэх ажлын хэсэг байгуулах,
- 3.1.7 Ажлын хэсэг нь ажлын байрны бэлгийн дарамтын талаарх гомдлыг хянан шийдвэрлэх явцад илэрсэн хувь хүнтэй холбоотой мэдээллийг Хувь хүний нууцын тухай хуулиар хамгаалах ба ажлын хэсгийн гишүүн тус бүртэй нууцын гэрээ байгуулах,
- 3.1.8 Ажилтан "Хөдөлмөрийн дотоод журам" болон хөдөлмөрийн гэрээнд заасан ажлын байрны бэлгийн дарамтыг бусдад учруулсан нь тогтоогдсон тохиолдолд холбогдох хуульд заасан арга хэмжээг авах,
- 3.2 Ажилтны эрх, үүрэг
- 3.2.1 Ажлын байранд ялгаварлан гадуурахалт, ажлын байрны бэлгийн дарамт үзүүлэхгүй байх,
- 3.2.2 Аливаа төрлийн хүчирхийлэл, ажлын байрны бэлгийн дарамтын асуудлаар мэдээлэл авах, сургалтанд хамрагдах, гомдол мэдээллийг шийдвэрлэх ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд ажиллах,
- 3.2.3 Ажлын байрны бэлгийн дарамтын талаар өөрийн болон бусдын өмнөөс гомдол мэдээлэл гаргах, тайлар өгөх, гэрчийн мэдүүлэг нотлох баримт өгөх,
- 3.2.4 Байгууллагын төлөөлөн удирдах зөвлөлийн дарга, гишүүдийн зүгээс ажилтанд ажлын байрны бэлгийн дарамт үзүүлсэн бол гомдол мэдээллийг Монгол улсын хүний эрхийн Үндэсний комисст гаргах,
- 3.2.5 Ажлын байрны бэлгийн дарамтаас урьдчилан сэргийлэх талаар гомдол мэдээлэл гарсан бол хохирлыг арилгах арга хэмжээ авахыг ажил олгогчоос шаардах.

ДӨРӨВ. ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЭЛ, ХЯНАН ШАЛГАХ АЖИЛЛАГАА

- 4.1 Ажилтан ажлын байрны бэлгийн дарамтад өртсөн, эсвэл өртсөн хэн нэгнийг мэдсэн бол нэн даруй Хүний нөөцийн менежерт гомдол мэдээллийг өөрт байгаа нотлох баримтын хамт хавсарган гаргах,
- 4.2 Гомдол гаргагчийн гомдлыг үндэслэлтэй гэж үзвэл, ажлын байрны бэлгийн дарамттай холбоотой гомдол, мэдээллийг шалган шийдвэрлэх ажлын хэсэг байгуулах ба хүйсийн хувьд тэнцвэртэй, хүний эрх, жендерийн талаарх сургалтанд хамрагдсан тав хүртэлх хүний бүрэлдэхүүнтэй, байгууллагын удирдлагаар ахлуулах,
- 4.3 Ажлын хэсэгт шаардлагатай тохиолдолд мэргэжлийн байгууллагын төлөөлөл, хуулиар үүрэг хүлээсэн МУ-ын Хүний эрхийн Үндэсний Комисс эсхүл иргэний нийгмийн байгууллагын төлөөллийг оролцуулах,
- 4.4 Ажлын хэсэг нь гомдол мэдээллийг хүлээн авснаас хойш 14 хоногийн дотор хянан шийдвэрлэж, дүгнэлт гаргах ба уг дүгнэлт нь буруутай этгээдэд сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болох,
- 4.5 Ажлын хэсгийн дүгнэлт болон зөрчил гаргасан этгээдэд шийтгэл оногдуулсан шийдвэрийг гомдол гаргагч болон зөрчил гаргасан этгээдэд танилцуулан, гарын үсэг зуруулах,

- 4.6 Гомдол гаргагч болон зөрчил үйлдсэн этгээд ажлын хэсгийн дүгнэлт, сахилгын шийтгэл оногдуулсан шийдвэрийг эс зөвшөөрвөл Хүний эрхийн үндэсний комисст хандах,
- 4.7 Ажлын байрны бэлгийн дарамтын үйлдэл нь зөрчил, гэмт хэргийн шинтжэй бол гомдол, мэдээллийг холбогдох хуулийн байгууллагад хүргүүлэх,

ТАВ. ХАРИУЦЛАГА

- 5.1 АББТ-тай холбоотой гарсан гомдол, мэдээллийг ажлын хэсгийн дүгнэлтийн шийдвэрт үндэслэн Хөдөлмөрийн дотоод хэм хэмжээнд заасан сахилгын шийтгэлийг ногдуулна.
- 5.2 Ажил эрхлэлт, хөдөлмөрийн харилцаанд дарамт, хүчирхийлэл, бэлгийн дарамт үйлдсэн этгээдэд Зөрчлийн тухай хууль, Эрүүгийн хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэх бөгөөд ийнхүү хариуцлага хүлээлгэсэн нь хөдөлмөрийн сахилгын шийтгэлээс чөлөөлөх үндэслэл болохгүй.

**Ажлын байрны бэлгийн дарамтын талаарх мэдлэг,
ойлголтыг тандах санал асуулга**

Энэхүү санал асуулгыг ажилтны ажлын байрны бэлгийн дарамтын талаарх мэдлэг, ойлголтыг тандах асуулга

Таны мэдээллийн нууцлалыг Хувь хүний нууцын тухай хуулийн 5-р зүйлийн 5.4, Статистикийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.3, 22.6 дахь хэсэгт заасны дагуу чандлан хадгалах болно.

Таны хүйс:

Нас:

☐Эмэгтэй

20-29

☐Эрэгтэй

30-39

☐Бусад

40-49

50-59

59+

АББД-д дараах үйлдлүүд багтдаг ба эдгээр үйлдлээс аль нь танд тохиолдож байсан бэ?

/Хэдэн ч хариултыг дугуйлж болно/

☐Хүсээгүй байхад биед хүрэх , илэх, барих

☐Бэлгийн сэдэлтэй яриа гаргах, үүсгэх

☐Бэлгийн шинжтэй зурагт хуудас, фото зураг, бичлэг үзүүлэх

☐Хамтран ажиллагчаас бэлгийн хандлагын талаар асуух

☐Ажлын бус цагаар албан үүрэгтэй холбоогүй асуудлаар хамт ажиллагч руу бэлгийн сэдэлтэй яриа, и-мейл, мессеж илгээх,

☐Ажлын нөхцөл байдлыг сайжруулах болзол тавьж, хүчээр болзохыг тулган шаардах

Бусад

Дээрх үйлдлүүдээс танд тохиолдсон бол хаана үйлдсэнийг нь тэмдэглэнэ үү!

Одоогийн ажлын байранд

Өмнө нь ажиллаж байсан ажлын байранд

Сургалт, олон нийтийн арга хэмжээний үеэр

Албан газраас гадуур, гадаад болон томилолтоор явах үед

Ажлын холбоотой хурал цуглаан, судалгаа шинжилгээ, хээрийн сургалт, аялал зугаалгын үед

Бусад.....

Ажлын байрны бэлгийн дарамтаас урьдчилан сэргийлэх асуулга

Хөдөлмөрийн харилцаанд оролцож байгаа хүн бүр энэхүү шалгах хуудсаар өөрийгөө ажлын байрны бэлгийн дарамтад өртөх эрсдэлтэй эсэхээ шалгана уу.

1	Таныг хүсээгүй байхад бэлгийн шинжтэй үйлдэл илэрхийлж байсан уу?	☐ Тийм ☐ Үгүй																					
2	Хэрэв тийм бол хэн байсан бэ?	☐ Удирдах албан тушаалтан ☐ Хэлтэс, албаны дарга ☐ Хамт ажилладаг хүн ☐ Менежер ☐ Үйлчилгээний ажилтан ☐ Бусад																					
3	Та ажиллах хугацаандаа ямар нэгэн дарамт хүчирхийлэлд өртөж байсан уу?	☐ Тийм ☐ Үгүй																					
4	Хэрэв тийм бол ямар дарамт хүчирхийлэлд өртсөн бэ?	☐ Биеэр ☐ Үгээр ☐ Бусад байдлаар																					
5	Биеэр бол ямар үйлдэл гаргаж байсныг нэрлэнэ үү?	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 80%;"></th> <th style="width: 10%; text-align: center;">Тийм</th> <th style="width: 10%; text-align: center;">Үгүй</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Биед зохисгүй хүрэх, санамсаргүй байдлаар хөх, өгзгөнд хүрэх</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Зөвшөөрөлгүй үнсэх</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Тэврэх, гижигдэх, илэх зэргээр биед халдах</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Бэлэг эрхтнээ үзүүлэх, бариулах</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ажил дээрээ бэлгийн сүрдүүлэг, тулгалтанд оруулах</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Хүчиндэх</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Тийм	Үгүй	Биед зохисгүй хүрэх, санамсаргүй байдлаар хөх, өгзгөнд хүрэх			Зөвшөөрөлгүй үнсэх			Тэврэх, гижигдэх, илэх зэргээр биед халдах			Бэлэг эрхтнээ үзүүлэх, бариулах			Ажил дээрээ бэлгийн сүрдүүлэг, тулгалтанд оруулах			Хүчиндэх		
	Тийм	Үгүй																					
Биед зохисгүй хүрэх, санамсаргүй байдлаар хөх, өгзгөнд хүрэх																							
Зөвшөөрөлгүй үнсэх																							
Тэврэх, гижигдэх, илэх зэргээр биед халдах																							
Бэлэг эрхтнээ үзүүлэх, бариулах																							
Ажил дээрээ бэлгийн сүрдүүлэг, тулгалтанд оруулах																							
Хүчиндэх																							
6	Үгээр бол ямар үйлдэл гаргаж байсныг нэрлэнэ үү?	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td>Дарамтлах, ганцаардуулах</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Хүйсээр ялгаварлах, хавчих</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Шаардлагагүй нөхцөлд илүү цагаар ажиллуулах, ажлын бус цагаар ажиллуулах, ажил тарсны дараа авч үлдэх</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Илт өдсөн, сонжсон харц шидэх, шалиг үг ярих, доромжлох</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Дарамтлах, ганцаардуулах			Хүйсээр ялгаварлах, хавчих			Шаардлагагүй нөхцөлд илүү цагаар ажиллуулах, ажлын бус цагаар ажиллуулах, ажил тарсны дараа авч үлдэх			Илт өдсөн, сонжсон харц шидэх, шалиг үг ярих, доромжлох											
Дарамтлах, ганцаардуулах																							
Хүйсээр ялгаварлах, хавчих																							
Шаардлагагүй нөхцөлд илүү цагаар ажиллуулах, ажлын бус цагаар ажиллуулах, ажил тарсны дараа авч үлдэх																							
Илт өдсөн, сонжсон харц шидэх, шалиг үг ярих, доромжлох																							
7	Бусад бол ямар үйлдэл гаргаж байсныг нэрлэнэ үү?	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td>Ёс бус байдлыг харуулсан зураг, проно зурагт хуудас зэргийг үзүүлэх, явуулах</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Захиа зурвас явуулж бичгээр албадах</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Зохисгүй дуу авиа гаргах</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Гар хуруу, хөл гуя, уруул нүд харцаараа бэлгийн харьцаанд өдөх, дохио зангаараа албадах</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Ёс бус байдлыг харуулсан зураг, проно зурагт хуудас зэргийг үзүүлэх, явуулах			Захиа зурвас явуулж бичгээр албадах			Зохисгүй дуу авиа гаргах			Гар хуруу, хөл гуя, уруул нүд харцаараа бэлгийн харьцаанд өдөх, дохио зангаараа албадах											
Ёс бус байдлыг харуулсан зураг, проно зурагт хуудас зэргийг үзүүлэх, явуулах																							
Захиа зурвас явуулж бичгээр албадах																							
Зохисгүй дуу авиа гаргах																							
Гар хуруу, хөл гуя, уруул нүд харцаараа бэлгийн харьцаанд өдөх, дохио зангаараа албадах																							

АББД-т өртсөн эсэхийг таних заавар:

- Дээрх асуултуудын 6 болон 7 дугаар асуултад "ТИЙМ" гэж 3 удаа сонголт хийсэн бол холбогдох журмын дагуу хянан шалгаж, зөрчил гаргагчид сахилгын арга хэмжээ авна.
- Дээрх асуултуудын 5 дугаар асуултанд "ТИЙМ" гэж 3 удаа сонголт хийсэн бол Хүний эрхийн Үндэсний Комисс, хуулийн байгууллагад гомдол гаргана.
- 5 дугаар асуултын хүчиндэх гэсэн хэсэгт "ТИЙМ" гэж 3 хариулсан бол гэмт хэргийг шалгуулахаар Цагдаагийн байгууллагад хандана.

Ажлын байрны бэлгийн дарамттай холбоотой гомдол гаргах үе шатны зураглал

